

Fremsat den 22. januar 2021 af Sikandar Siddique (UFG), Uffe Elbæk (UFG) og Susanne Zimmer (UFG)

Forslag til folketingsbeslutning om ret til ambulat behandling for voldsudøvere

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag, som sikrer ret til ambulat behandling for voksne, som har udsat andre for vold eller trusler om vold i relation til familie- eller samlivsforhold.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en opdateret genfremsættelse af B 123, folketingsåret 2019-20. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2019-20, tillæg A, B 123 som fremsat.

Det skønnes, at 38.000 kvinder og 19.000 mænd udsættes for fysisk vold i nære relationer årligt, mens dobbelt så mange udsættes for psykisk vold. (»Vold og seksuelle krænkelser«, 2018, »Partnervold – kommunernes praksis og indsats«, Lev Uden Vold, 2019).

Til trods for at forskningen viser, at omfanget af vold i nære relationer kan forebygges, er andelen af personer, særlig kvinder, der udsættes for vold i Danmark, ikke faldet, men er alene stagneret de sidste 10 år. (»Vold og seksuelle krænkelser«, Statens Institut for Folkesundhed, 2018, »Vold i nære relationer omfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark«, Statens Institut for Folkesundhed, 2012, »Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold«, Ministeriet for Ligestilling, Det Nationale Voldsobservatorium i Kvinderådet, Statens Institut for Folkesundhed, 2004 og »Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold«, Ministeriet for Ligestilling, Det Nationale Voldsobservatorium i Kvinderådet, Statens Institut for Folkesundhed, 2004, og »Mænds vold mod kvinder – omfang, karakter og indsats mod vold 2007«, Ministeriet for Ligestilling, Statens Institut for Folkesundhed, 2007).

Mens det er afgørende med ambulante og forebyggende tiltag, der kan hjælpe voldsudsatte, kan vi kun skabe langsigtet nedbringelse af volden ved at skabe målrettede indsatser for voldsudøveren. Forslaget skal ses i sammenhæng med »Forslag til folketingsbeslutning om ret til ambulant behandling for voldsudsatte«, jf. beslutningsforslag nr. 123 (tidligere B 121, folketingsåret 2019-20), hvoraf det fremgår, at børn, der vokser op i voldelige hjem, har større risiko for at ende i et hjem med vold som voksen, enten som voldsoffer eller som voldsudøver. Tidlig forebyggelse er derfor essentiel. En undersøgelse foretaget blandt voldsudøvere i behandling viser, at 71 pct. af udøvere af vold i nære relationer selv er vokset op med vold i hjemmet. Derfor er det afgørende, at vi som samfund sætter systematisk og helhedsorienteret ind og tilbyder behandling, der stopper den voldelige adfærd, da der ellers er risiko for, at den gives videre fra generation til generation (»Klienterne, volden og effekten af behandlingen«, Dialog mod Vold, AskovFonden, 2020).

Initiativet skal derfor ikke alene ses som en behandling af voldsudøvere, men også som forebyggelse af et fremtidigt dysfunktionelt familiemønster blandt familiens børn.

Lange ventelister

Der er i dag lange ventelister til en behandling, der kan bryde voldsspiralen. Ifølge Socialstyrelsens oversigt over tilbud til voldsudøvere findes følgende tilbud: AskovFondens tilbud i »Dialog mod Vold«, som er det eneste lands-

dækkende behandlingstilbud. Det behandlingstilbud er dog kun at finde i de tre største byer, København, Aarhus og Odense. Der er således store dele af landet, hvor der slet ikke er målrettet og specialiseret hjælp at få. Samtidig har »Dialog mod Vold« ca. 110 voldsudøvere på en venteliste, der vokser dag for dag (»Dialog mod vold«, intern kvartalsrapport baseret på data fra Danjournal). Den lange venteliste betyder, at ventetiden på at komme i behandling for øjeblikket er på omkring 2 år i København og 6 måneder i Aarhus og Odense. De mange, der venter på behandling, repræsenterer mennesker, der har et erkendt problem i form af en voldelig adfærd, og som er motiveret til at ændre dette. Med den finanslovsbevilling som AskovFondens Dialog mod Vold modtager i dag, har de en total kapacitet til at behandle 100 frivilligt henvendte voldsudøvere. Herudover har de en midlertidigt forhøjet kapacitet pga. en ekstra bevilling i forbindelse med covid-19, og dertil har de bilaterale samarbejdsaftaler med henholdsvis Københavns Kommune og Kriminalforsorgen som betalende kunder. P.t. er kapaciteten derfor oppe på 290 personer, hvis de midlertidige og bilaterale aftaler tæller med. Udover AskovFondens tilbud i Dialog mod Vold findes også Lev Uden Volds landsdækkende telefoniske terapeutiske tilbud til voldsudøvere, hvor der gennemføres ca. 40 forløb om året, og Socialstyrelsens rådgivningstilbud VISO.

Tilbud om rådgivning

Da Østjyllands Politi som led i satspuljeprojektet »Interventionscenter ved partnervold« kontaktede voldsudsatte familier med tilbud om rådgivning, tog 107 af i alt 128 voldsudøvere imod tilbuddet og påbegyndte et rådgivningsforløb. De øvrige 21 takkede enten nej eller kunne ikke kontaktes (»Interventionscenter ved partnervold – beskrivende evaluering af et forsøgsprojekt«, Socialstyrelsen, 2015, side 23). Det viser, at når voldsudøvere systematisk tilbydes hjælp, er der mange, der ønsker at sige ja. Ifølge Lev Uden Volds undersøgelse af kommunernes indsatser mod vold i nære relationer tilbyder kun meget få kommuner en specialiseret indsats til voldsudøvere (»Partnervold – kommunernes praksis og indsats«, Lev Uden Vold, 2019, side 6). Ifølge undersøgelsen kan årsagen til, at så få får tilbudt behandling, findes i en uklar rammelovgivning, der ikke tydeliggør, hvilken behandling voldsudøvere har ret til: »Flere sagsbehandlere i voksen- og socialafdelingerne giver udtryk for, at det er svært at placere hjælpen til de voldsudøvende borgere inden for konkrete paragraffer i serviceloven, idet voldsudøvere ikke nødvendigvis betragtes som borgere med særlige sociale problemer og dermed falder uden for de foranstaltninger, der ligger i servicelovens bestemmelser« (»Partnervold – kommunernes praksis og indsats«, Lev Uden Vold, 2019, side 6). Rapportens konklusioner viser, at de indsatser, som kommunerne tilbyder borgere berørt af partnervoldsproblematikker, i høj grad afspejler de lovgivningsmæssige forpligtelser, som kommunerne er pålagt. Samtidig viser undersøgelsen, at kun få kommuner tilbyder egentlig specia-

liseret behandling til voldsudøvere. Derfor foreslår forslagsstillerne (Frie Grønne), at lovgivningen fremadrettet skal sikre specialiserede behandlingstilbud direkte rettet mod at hjælpe voldsudøveren med henblik på at forhindre og forebygge vold i nære relationer.

Opsøgende praksis

I dag er det op til den enkelte voldsudsatte familie eller voldsudøver at tage initiativ til at opsøge behandling. Med en ret til behandling vil flere sagsbehandlere kunne henvise til behandling. Dog vil langt flere voldsudsatte familier få glæde af behandlingstilbuddet. Herudover vil potentialet til at få stoppet volden være langt større, hvis det bliver fast praksis at kontakte udøvere af vold i nære relationer, når der er viden om vold. Kommunen, politiet og sundhedsvæsenet får viden om udøvelsen af vold, f.eks. i forbindelse med krisecenterophold, underretninger, politiudrykning og skadestuebesøg. I de tilfælde vil det være hensigtsmæssigt at kontakte voldsudøverne og informere om de ambulante tilbud om rådgivning og behandling. Erfaringerne fra satspuljeprojektet »Interventionscenter ved partnervold«, hvor Østjyllands Politi ved udrykninger til partnervold tilbød både den udsatte såvel som voldsudøveren ambulante rådgivning, viser, at en relativt simpel opsøgende praksis suppleret med muligheden for ambulante behandling kan få positiv effekt (»Interventionscenter ved partnervold – beskrivende evaluering af et forsøgsprojekt«, Socialstyrelsen, 2015). Derfor ønsker forslagsstillerne (Frie Grønne), at retten til ambulante behandling implementeres med ny opsøgende praksis hos myndighederne, når der er viden om vold.

Helhedsorienteret tilgang

Ifølge Dialog mod Volds seneste opfølgende undersøgelse svarer 82 pct. af i alt 117 respondenter, der har gennemført et behandlingsforløb, at de ikke har udøvet vold i nære relationer 1 år efter afsluttet behandling. Selv om undersøgelsesens svarprocent kun er på 54 pct., er det en god indikator for, at behandlingen har effekt. Undersøgelsen omfatter også svar fra partnere, hvor 74 pct. kan bekræfte voldsudøverens udsagn. (»Klienterne, Volden og Effekten af behandlingen«, Dialog mod Vold, AskovFonden, 2020, side 46). I et land, hvor 38.000 kvinder og 19.000 mænd årligt udsættes for fysisk partnervold (»Vold og seksuelle krænkelse«, Statens Institut for Folkesundhed, 2018) og cirka det dobbelte udsættes for psykisk vold, er det uacceptabelt, at et overvældende flertal af voldsudøverne ikke får tilbudt behandling, at en så forsvindende lille del af voldsudøverne i dag modtager behandling, og at stor del af dem, der gerne vil have behandling, er parkeret på en venteliste. Tallene er et tydeligt signal om, at den nuværende kapacitet ikke er tilstrækkelig. Erfaringer fra Dialog mod Volds danske tilbud viser, at hjælpen til voldsudøveren bliver langt bedre,

når familie, myndigheder og netværk inddrages i at holde den voldsudøvende ansvarlig for den vold, vedkommende udøver/har udøvet, og ikke mindst fastholde den positive forandring, vedkommende gennemgår som følge af behandlingen. Derfor er det afgørende, at implementeringen af retten til ambulante behandling bygger på en helhedsorienteret tilgang og social- og voldsfagligt specialiseret viden.

Ambulant behandling

Forslagsstillerne (Frie Grønne) mener, at retten til ambulante behandling skal skrives ind i serviceloven som en selvstændig paragraf. Behovet for rådgivning og behandling er meget differentieret, og det er derfor afgørende, at retten til ambulante behandling kan tilpasses og gives som et differentieret tilbud til voldsudøvere. Retten til ambulante behandling kan med fordel modelleres efter erfaringerne fra »Interventionscenter ved partnervold« som refereret ovenfor. Således kunne udøvere af vold i nære relationer i forbindelse med voldsudsattes ophold på kvindekrisecentre eller mandekrisecentre, underretninger, politiudrykning eller skadestuebesøg have ret til rådgivende samtaler. Baseret på behov og motivation kan voldsudøveren efterfølgende blive henvist til et længere behandlingsforløb, der skal indgå i retten til ambulante behandling. Det foreslås, at behandlingstilbuddene akkrediteres eller godkendes af relevant myndighed, ligesom der skal føres tilsyn med tilbuddene. Væsentlige kriterier for godkendelse af tilbuddene er, at de skal gennemføres af autoriserede psykologer, der er specialiseret i arbejdet med vold i nære relationer. Kriterierne skal sikre, at behandlingstilbuddene er af høj faglig kvalitet.

Finansiering

Kapacitetsbehovet bør løbende evalueres som led i Socialstyrelsens årsstatistik, herunder at føre statistik over, hvor mange der tilbydes ambulante rådgivning, hvor mange der tager imod, samt begrundelsen hos dem, der ikke tager imod tilbuddet. På linje med ordningen, hvor Danmarks Statistik løbende modtager og analyserer data om udsatte, der har modtaget hjælp på krisecentre, hos Mødrehjælpen, i Dialog mod Vold m.v., vil der også skulle indrapporteres og analyseres registerdata om de voldsudøvere, der gennemfører behandling som led i denne foreslåede ordning.

Det er vigtigt, at der kan tilbydes behandling i hele landet, og at der som minimum kan ydes hjælp til de voldsudøvere, der selv ønsker behandling. Det er ligeledes vigtigt at sikre kontinuitet og tryghed i finansiering, så behandlinger og forløb ikke afbrydes på grund af manglende bevillinger. Derfor foreslår forslagsstillerne (Frie Grønne), at finansieringen af de ambulante behandlinger udgør en fast årlig bevilling på finansloven gældende fra 2022. Forslagsstillerne (Frie Grønne) er åbne over for at diskutere andre finansieringsforslag.

Skriftlig fremsættelse

Sikandar Siddique (UFG):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om ret til ambulat
behandling for voldsudøvere.*

(Beslutningsforslag nr. B 124)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.